

פרסום ראשון: "זובור" חמור בגדוד 74 בשריון - ותיקים השפילו ושברו מקלות על חיילים צעירים

טל לברם
06/29/2018

האירועים התרחשו על פני שלושה חודשים ודווחו ע"י חיילים אחרים. מפקד הגדוד שפט לעונשי מחבוש חמישה חיילים שהיו מעורבים באלימות, ושני מפקדים שידעו עליה אך העלימו עין

אירועים חמורים בגדוד 74 של חיל השריון. חיילים ותיקים בפלוגה מבצעית נהגו להכות ולהשפיל בטקסי "זובור" חיילים צעירים וחדשים בפלוגה הוותיקה. בחלק מהמקרים הם אף נהגו לשבור מקלות על גופם של החיילים הצעירים. לא מדובר באירוע בודד ומקרי האלימות חזרו על עצמם במשך מספר חודשים.

סביב האירועים האלימים והחריגים היה קשר קשר שתיקה, אבל בסופו של דבר, בעקבות דיווחים שהגיעו מחיילים אחרים בגדוד על חשדות בעניין הזה, ובעקבות חשדות נוספים מצד מפקדים בגדוד, החל תחקיר שמצא שבאירועים האלימים מעורבים חמישה חיילים ותיקים בפלוגה. חמור מכך, התחקיר הגדודי מצא ששני מש"קים ידעו על מעשי האלימות וטקסי הזובור שנמשכו כשלושה חודשים, אך לא דיווחו על כך, העלימו עין באופן מוחלט ולא ניסו לעצור את טקסי האלימות הקשים.

לאור הממצאים שעלו מהתחקיר, שפט מפקד גדוד 74 את המעורבים והטיל עליהם עונשים של בין עשרה ל-20 ימי מחבוש והדיח אותם מתפקידי לחימה. בהמשך יחליט מפקד חטיבה 188, אל"מ גל שוחמי, על עתידם של החיילים.

בשנים האחרונות חלה ירידה משמעותית בהיקף האירועים החריגים והאלימים על רקע של תופעת הצעירות והוותיקות, שבמשך שנים רבות הייתה מרכזית בצה"ל, והמפקדים בצבא עסקו רבות בנושא וכשהתגלו מקרי זובור, הם טופלו במישור המשמעותי. האירוע בגדוד 74 הוא ככל הנראה אחד החריגים ביותר בשנים האחרונות ועדיין ניתן ללמוד ממנו שקשרי שתיקה בנושא הללו עדיין מתקיימים ופעמים רבות החיילים שחווים את האלימות לא מתלוננים ונודע עליהם בעקבות תלונות של חיילים אחרים.

בדובר צה"ל אישרו את הפרטים והוסיפו: "מדובר באירוע חמור שאינו עולה בקנה אחד עם הערכים המצופים מלוחמים ומפקדים בצה"ל, התחקיר נפתח ביוזמת המפקדים והעלה מעורבות של מספר חיילים בפלוגה באירועי אלימות".

לא הפעם הראשונה בגדוד

טקסי "זובור" קשים ומשפילים, שאינם אופייניים לחיל השריון ושחלקם גבלו בסכנת חיים של ממש, נחשפו באותו גדוד ב-2009. 50 מכות חזקות בגב ללוחם שקיבל דרגה, הכאה באגרופים באזור החזה עד זוב דם, כפיתה לעמוד בשטח פתוח בעיניים סגורות וידיים קשורות לאחור, נשיכות חזקות בראש, גלגול חיילים בתוך פודרה, בריכות שמנים וביצים שזכה לכינוי "שניצל", מילוי פה החיילים בקמח, שאריות מזון ותבלינים עד כדי חנק, ומעשים נוספים. את טקסי החניכה המחרידים לא ביצעו חיילים זוטרים, אלא מפקדים ותיקים ומוערכים שבחרו את לוחמי מחזור נובמבר 2008 כקורבן.

למרות קשר השתיקה שנשמר בין החיילים, רבים מהם תיעדו את ההתעללויות והאלימות, לא למען יראו וייראו, אלא "בשביל הכיף". בעקבות חשיפת ההתעללות, המ"פ ושני מפקדי מחלקות הודחו, ושלושה מפקדים בכירים בפלוגה נשפטו בבית דין צבאי ונשלחו לרצות עונשי מאסר. גם לוחמים שהביעו הזדהות עם המקרים וקיוו כי בעתיד יוכלו להתעלל בלוחמים צעירים הודחו מתפקידי לוחמה.